

IN GESPREK

‘De grootste winst is bewustwording’

Het bollenvak werkt hard aan verduurzaming. Daarbij is het gesprek met omwonenden op veel plaatsen al goed op gang gekomen. Tegelijkertijd ligt het vak onder vuur vanwege het middelengebruik en het effect daarvan op de omgeving. Kun je het ooit goed doen? Kees Stoop is betrokken bij diverse initiatieven die het tij moeten keren.

Tekst: Monique Ooms | Fotografie: René Faas

Kees Stoop

DIRECTEUR EN BESTUURDER

Kees Stoop runt een bloembollenkwekerij in Waarland met 5 hectare tulpen. Sinds 2014 is hij ook directeur van Ecotulips, een samenwerkingsverband van tulpenkwekers die met Wageningen Universiteit werken aan resistentie in tulp. In 2014 werd hij bovendien voorzitter van het Milieuplatform bloembollen (MPF), dat als doel heeft de kwaliteit van het milieu en het imago van bollenkwekers te verbeteren. Vanuit die hoedanigheid vertegenwoordigt hij de belangen van kwekers in West-Friesland als voorzitter van de KAVB-kring in deze regio.

Wat was de aanleiding voor de oprichting van Ecotulips in 2000?

“Ziektes en virussen spelen het vak al jaren parten. Daarom besloten wij negentien jaar geleden met zo’n zeventien partijen uit de tulpenbranche de koppen bij elkaar te steken en onderzoek naar resistente tulpen in gang te zetten. Dat doen we samen met Wageningen Universiteit. We selecteren op broei-eigenschappen en op zuur. We wisten dat het lang zou duren, inmiddels zijn er vier partijen afgehaakt. Toch boeken we resultaat. De kruisingen hebben veel zaailingen opgeleverd. Wij zijn ervan overtuigd dat daar resistente soorten bij zitten, omdat we met de goede ouders hebben gekruist. We kunnen het nu alleen nog niet aantonen. Daarvoor hebben we de juiste merkers nodig en die komen over vier jaar beschikbaar.”

Wat houdt Ecotulips gaande in dit langdurige proces?

“Wij geloven zeer in het resultaat en richten ons op de langere termijn. Dit is niet alleen belangrijk voor de betrokken bedrijven, maar voor het hele bollenvak. Het is niet eenvoudig en we zaten niet altijd op één lijn, maar we zijn naar elkaar toe gegroeid, zeker nu de finish nadert. Acht jaar geleden zijn we een bv geworden en we hebben taken verdeeld. Dat heeft de samenwerking meer structuur gegeven.”

Intussen is de rode tulp ‘Alckmaer’ van Ecotulips op de markt verschenen. Hoe staat het daarmee?

“Dat is een mooie, rode tulp, een goede broeier met een hoge weerstand tegen zuur en botrytis, maar hij is niet volledig resistent. We zijn er blij mee, maar we zien het als bijvangst.”

Gaan we toe naar een wereld waarin ziekzoekers overbodig zijn?

“Daar geloof ik niet in, ziekzoekers blijven altijd nodig om de kwaliteit te bewaken. Ik zie eerder dat we toegaan naar een mix van minder chemie, gebruik van biociden, goede bodembehandeling en aandacht en zorg voor de verwerking. Het vak werd dit jaar in sommige gevallen met 30 procent zuur en meer geconfronteerd, dat geeft een stimulans om hiermee door te gaan. In twintig jaar tijd is er te weinig veranderd, het probleem groeit alleen maar. Voor een deel veroorzaken we dat zelf, we zijn te eigenwijs. Je weet dat je op tijd moet rooien, goed moet drogen, niet te lang moet bemesten en niet te veel moet beregenen om problemen te voorkomen. We weten hoe het moet, daarvoor hebben we geen onderzoek nodig. Door de schaalvergroting zijn we de tulp als een akkerbouwproduct gaan behandelen, maar dat werkt niet. Wij moeten ons aanpassen aan het product.”

U bent voorzitter van het Milieuplatform (MPF), dat nu 28 jaar bestaat. Wat levert het MPF het bollenvak op?

“In het MPF overlegt het bollenvak met overheden, zoals de waterschappen, de provincies en ministeries, en dat levert ons veel op. Via dit platform praten wij mee over het in de benen houden van bepaalde middelen en hebben wij input kunnen leveren voor de visie Vitale Teelt 2030, die heel goed is ontvangen. Het bollenvak is van ‘hakken in het zand’ omgegaan naar ‘laten we erover praten’. Daarmee zijn we ook voor overheden een belangrijke gesprekspartner geworden. Steeds meer kwekers luisteren naar hun omgeving, gaan in gesprek en zoeken naar oplossingen. Die bewustwording is de grootste winst.”

Waar kan het bollenvak nog aan werken?

“Door met een gesloten erf te werken, waardoor er geen emissie meer van het erf af komt, kunnen we nog veel winst boeken. Ook de toepassing van de juiste doppen op spuitmachines kan de drift nog verder terugbrengen. We moeten wel veranderen, want de regelgeving wordt in hoog tempo aangepast.”

Is de visie Vitale Teelt 2030 haalbaar?

“In veel opzichten wel, maar ik geloof niet in 0 procent emissie. We zijn boeren, geen laboranten, je houdt altijd wel wat emissie. Ik vind 0 procent ook niet nodig. Gif bestaat niet, wel giftige doseringen. Welbeschouwd is zout ook gif, net als nootmuskaat, als je er te veel van neemt. Daar moeten we niet te krampachtig mee omgaan. Aspecten als energiebesparing en CO₂-footprint worden in het vak al goed opgepakt. Op veel bedrijven worden zonnepanelen gelegd, ondernemers onderzoeken de mogelijkheid om van het gas af te gaan... flinke investeringen, maar op termijn leveren die ook veel op.”

Toch is het vak weer negatief in beeld na kritische geluiden uit Drenthe en de uitzending van Zembla.

“We moeten deze signalen serieus nemen. Wij hebben invloed op onze omgeving, daar moeten we rekening mee houden. Belangrijk vind ik ook dat het tegengeluid is gebaseerd op de juiste feiten. Ik vind het niet sterk om te schermen met een rapport dat nooit iemand heeft gezien. Het beste antwoord hierop is volgens mij: transparant zijn over wat je doet en in gesprek blijven met de omgeving. Intussen blijven we zoeken naar alternatieve middelen en leggen we ons toe op verduurzaming van de teelt door een weerbare bodem en weerbare planten te creëren. We zitten in een overgangsfase en die heeft tijd nodig.”

Je bent ook voorzitter van de KAVB-kring West-Friesland. Hoe verklaar je het succes van de grootschalige tulpenbroeierij in die regio?

“Broeiers maken direct afspraken met afnemers, ze werken tegen een lage kostprijs, produceren massa en beschikken bovendien over veel vakmanschap. Daarbij hebben ze de tijdgeest mee, de tulpen is hip.”

‘Het bollenvak is van ‘hakken in het zand’ omgegaan naar ‘laten we erover praten’.’

Is het einde van de groei al in zicht?

“Ik denk dat de groei doorzet. Als er in Nederland geen ruimte meer is, zal de uitbreiding zich verplaatsen naar het buitenland, bijvoorbeeld Denemarken of Polen. Juist de schaalgrootte van deze bedrijven maakt het mogelijk om te blijven groeien, ontwikkelen en vernieuwen. Overigens kennen we in West-Friesland ook kleinschalige kwekerijen en familiebedrijven, die zich meer richten op exclusiviteit en een specifieke kwaliteit. Ook daarvoor is een markt.”

Wat zijn je verwachtingen voor de toekomst?

“Arbeid wordt een bottleneck, de toestroom van Polen is minder. Daarbij blijft huisvesting een aandachtspunt. En dan zijn er nog de uitdagingen die de klimaatverandering met zich meebrengt, zoals verzilting en de behoefte aan schoon, zoet water. Verder vind ik dat we als bollenvak meer trots mogen uitstralen, heel Nederland zou trots op het bollenvak mogen zijn. Als we een sterk verhaal neerzetten over de kracht van ons product, kunnen we negatieve berichten beter hebben. Ik hoop dat we daar met elkaar steeds beter in slagen.”